

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов
« 30 » 11 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРНАМЕНТИКА ТА ЕТНОДИЗАЙН

для студентів спеціальність 022 «Дизайн»

освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.00.01 «Дизайн»

Київ – 2018

Розробник:

Світлична О.М., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Поліщук А.А., старший викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Світлична О.М., кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Поліщук А.А., старший викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри
дизайну _____ Н.І.Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.02 «Дизайн»

« ____ » _____ 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми
022.00.02 «Дизайн» _____ В.В.Михалевич

Робочу програму перевірено
« ____ » _____ 2018 р.

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи _____ А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » 20__ р., протокол № __

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Результати навчання	9
4. Структура навчальної дисципліни	10
5. Програма навчальної дисципліни	12
6. Контроль навчальних досягнень	
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів	23
6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання	24
6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання	25
6.4. Форми проведення семестрового контролю	27
6.5. Шкала відповідності оцінок	28
7. Навчально-методична карта дисципліни	29
8. Рекомендовані джерела	32

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		заочна
«Орнаментика та етнодизайн»			
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>		
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>		
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>5 / 150</i>		
Курс	<i>1</i>		<i>1</i>
Семестр	<i>1</i>	-	<i>1</i>
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>3</i>		
Обсяг кредитів	<i>5</i>	-	<i>5</i>
Обсяг годин на семестр, в тому числі:	<i>150</i>	-	<i>150</i>
Аудиторні	<i>114</i>	-	<i>20</i>
Модульний контроль	<i>10</i>	-	-
Семестровий контроль	-	-	-
Самостійна робота	<i>26</i>	-	<i>130</i>

<i>Змістовий модуль «Орнаментика»</i>			
Курс	<i>1</i>		<i>1</i>
Семестр	<i>1</i>		<i>1</i>
Обсяг кредитів	<i>2</i>		<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі	<i>52</i>		<i>60</i>
Аудиторні	<i>38</i>		<i>8</i>
Модульний контроль	<i>4</i>		-
Семестровий контроль	-		-
Самостійна робота	<i>10</i>		<i>52</i>

<i>Змістовий модуль «Етнодизайн»</i>			
Курс	<i>1</i>		<i>1</i>
Семестр	<i>1</i>		<i>1</i>
Обсяг кредитів	<i>2</i>		<i>3</i>
Обсяг годин, у тому числі	<i>52</i>		<i>90</i>

Аудиторні	38		12
Модульний контроль	4		-
Семестровий контроль	-		-
Самостійна робота	10		78

<i>Змістовий модуль «Теорія кольору та колористика в етнодизайні»</i>			
Курс	1		-
Семестр	1		-
Обсяг кредитів	1		-
Обсяг годин, у тому числі	46		-
Аудиторні	38		-
Модульний контроль	2		-
Семестровий контроль	-		-
Самостійна робота	6		-
Форма семестрового контролю	залік		залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є засвоєння обсягу знань щодо змісту і структури орнаментики, розробок з етнодизайну в європейських, східних і азійських культурах в історичному контексті, опанування колористичних, композиційних методів і прийомів, графічних технік відтворення і створення орнаментальних структур та розробок об'єктів графічного дизайну на основі етнічних мотивів.

Предметом вивчення курсу є види і типи орнаментів, специфіка етнодизайну в світовому і українському мистецтві.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення специфіки, структури орнаментів у взаємозв'язку з їх змістовними характеристиками на прикладі європейських, східних і азійських культур;
- аналіз закономірних фаз становлення етнодизайну як напряму проектно-творчої діяльності;

- ознайомлення з основними напрямками розвитку наук з кольорознавства і колористики в етнодизайні;
- формування цілісного уявлення про художньо-естетичні, символічні та формотворчі якості кольору в етнодизайні;
- набуття практичних навичок при створенні різних за складністю орнаментальних композицій, використовуючи кольорову гармонію природних форм, символіку та специфіку колористики етнокультур;
- засвоєння методів і прийомів створення орнаментальних структур;
- набуття навичок роботи з теоретичним і візуальним матеріалом у вигляді виконаних під час вивчення тем дисципліни копій, замальовок, ескізів;
- формування аналітичних і проектно-творчих компетенцій, спрямованих на графічне відтворення як історичного матеріалу в дизайні, так і створення власних розробок із застосуванням орнаментальних форм та етнічних мотивів.

Колористика як наука про колір, що включає, окрім традиційного кольорознавства, розділ знань про колірну культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірну мову української культури.

Орнамент розглядається як особлива система художньої інформації й вивчається в зразках розписів і декоративних малювань, архітектури, кераміки та інших видів декоративного мистецтва.

Етнодизайн розглядається як специфічна форма проектно-творчої діяльності на матеріалі культурно-історичних регіонів Азії, Сходу, Африки, України.

Теоретичний лекційний матеріал з колористики, орнаментики та етнодизайну закріплюється виконанням значного обсягу практичних занять, які передбачають як відтворення історичних орнаментальних зразків у графічних техніках, так і створення власних орнаментальних композицій і розробок об'єктів графічного дизайну на основі етнічних мотивів. Практичні завдання виконуються на базі майстерні графіки (№ 217).

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю

програми бакалавра дизайну формуються *загальні та фахові компетентності*.

Загальні компетентності, а саме:

Світоглядна (ЗК 1):

- розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства,
- розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії,
- збереження національних духовних традицій,

Громадська (ЗК 2):

- повага до Батьківщини, народу, держави, її символіки, традицій, мови,
- уміння діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю,
- здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність.

Комунікативна (ЗК 3)

- здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності,
- здатність працювати в команді (творчому колективі),
- вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення, основами спілкування іноземними мовами,
- навички використання комунікаційних технологій.

Інформаційна (ЗК 4)

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,
- здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності,
- володіння інформацією щодо об'єктивного стану ринку дизайнерських послуг.

Науково-дослідницька (ЗК 5)

- здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,

- уміння оцінювати й модифікувати освоєні наукові методи і засоби дизайн-діяльності,
- обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації,
- здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання,
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Самоосвітня (ЗК 6)

- здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку,
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію,
- прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Фахові компетентності базові (організаційна (ФК1), естетико-культурологічна (ФК 2) та **спеціальні** (проектно-творча (ФК 3), технологічна (ФК 4), практична (ФК 5), а саме:

- володіння професійним термінологічним апаратом,
- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та авторських приймів провідних дизайнерів,
- здатність використовувати базові навички проектної графіки, знання історії й теорії орнаментики та етнодизайну;
- здатність володіти засобами та прийомами формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну,
- здатність застосовувати знання з ергономіки та художнього конструювання,
- здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел для виконання конкретного дизайнерського завдання.
- здатність застосовувати здобуті знання на практиці,
- розв'язувати складні задачі в галузі дизайнерської діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання:

- властивостей кольору і світла;
- термінології колористики й кольорознавства;
- основних закономірностей психофізіологічного сприйняття кольору;
- різноманітних прийомів колористики та принципів кольорової гармонії;
- основних правил взаємодії кольорів та кольорових сполучень (контрасти, нюанси);
- особливостей національних традицій і символіки кольору в різних культурах;
- специфіки, структури орнаментів у взаємозв'язку з їх змістовними характеристиками на прикладі європейських, східних і азійських культур;
- базових основ етнодизайну як форми проектно-творчої діяльності.

Практичні навички й вміння:

- уміє створювати палітру кольорів із заданими характеристиками;
- використовує у творчій роботі зразки природних колірних гармоній при створенні композицій;
- уміє враховувати асоціативні та оптичні властивості кольору в дизайн-проекуванні та декоративних композиціях;
- володіє художньо-виразними засобами та символічними властивостями кольору у творчій та проектній дизайнерській діяльності, використовуючи етномотиви;
- використовувати методи і прийоми створення орнаментальних структур;
- розробляти об'єкти графічного дизайну із застосуванням орнаментальних форм та етнічних мотивів.

Програмні результати навчання:

- здатність до застосування засобів кольорової гармонії в проектуванні об'єктів графічного дизайну на основі етнічних мотивів;
- готовність до фахової діяльності в галузі графічного дизайну та дизайну реклами.

- здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері етнодизайну.
- орієнтація в орнаментальному та етнічному мистецтві України, Сходу, Азії з точки зору регіональних особливостей, стилістики, структури;
- здатність до використання орнаментальних композицій, структур, етнічних мотивів у розробці дизайн-проектів;
- здатність створювати орнаментальні та етнічні композиції зі співвідношенням розмаїтих форм, пропорцій, ритмів; фактур і кольорів; частин і цілого; головного, другорядного, розмежувального;
- креативність, нестандартність мислення, творчий підхід у вирішенні завдань.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				
		денна форма				
		усього	у тому числі			
л.	прак.		МКР.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1. ОРНАМЕНТИКА.						
Змістовий модуль 1. Основи формальної композиції та стилізації						
1	Тема 1. Лекція 1. Основи формальної композиції в орнаментіці.	4	4			
2	Тема 2. Метричні та ритмічні ряди, лінійна та площинна комбінаторика.	4		4		
3	Тема 3. Основи стилізації	6		4		2
Змістовий модуль 2. Види орнаментів.						
4	Тема 4. Класифікація орнаментів	4		4		
5	Тема 5. Історичні орнаментальні практики: стародавній світ, готика, відродження, класицизм, бароко.	6		4		2
6	Тема 6. Орнаменти Нового та Новітнього часів (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм).	6		4		2
Змістовий модуль 3. Особливості орнаментики в контексті історичних практик						
7	Тема 7. Особливості орнаментики у давні часи.	4		4		
8	Тема 8. Історичні стилі та особливості орнаментики.	6		4		2
9	Тема 9. Створення орнаментально-декоративної композиції.	8		6		2
10	МКР	4			4	

11	<i>Усього за 1 модулем</i>	52	4	34	4	10
МОДУЛЬ 2 ЕТНОДИЗАЙН						
Змістовий модуль 4. Своєрідність орнаменталії в культурах африканського континенту і країн давньої Центральної та Південної Америки.						
12	Тема 10. Особливості орнаментики у культурах африканського континенту.	4		4		
13	Тема 11. Особливості орнаментики у культурах давньої Центральної та Південної Америки.	4		4		
14	Тема 12. Створення орнаментально-декоративної композиції у певному етнічному стилі.	6		4		2
Змістовий модуль 5. Етнічні та регіональні особливості українського орнаменту						
15	Тема 13. Орнаменти Київщини, Полтавщини, Чернігівщини, Поділля, Волині, Західних областей України.	4		4		
16	Тема 14. Створення орнаментально-декоративної композиції у певному стилі одного з українських регіонів.	6		4		2
17	Тема 15. Створення етнічної української орнаментально-декоративної композиції у модерністському чи постмодерністському стилі	6		4		2
Змістовий модуль 6. Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну						
18	Тема 16. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності	4		4		
19	Тема 17. Розпис новорічної прикраси у етностилі.	6		4		2
20	Тема 18. Декорування друком керамічного кухля в етностилі	8		6		2
21	МКР	4			4	
22	<i>Усього за 2 модулем</i>	52		38	4	10
МОДУЛЬ 3 КОЛОРИСТИКА						
Змістовий модуль 7. Теорія кольору та колористика в етнодизайні						
23	Тема 19. Теорія кольору та кольорова гармонія в етнодизайні	2	2			
24	Тема 20. Систематика і класифікація кольорів	2		2		
25	Тема 21. Фактурні властивості кольорів (стихії)	4		4		
26	Тема 22. Кольоровий контраст	2		2		
27	Тема 23. Кольорові асоціації (настрій)	2		2		
28	Тема 24. Асоціативні кольоро-фактурні композиції (пори року)	5		4		1
29	Тема 25. Символіка та кольорова гармонія	6		6		
30	Тема 26. Стилзація природних форм рослин (орнамент)	2		2		
31	Тема 27. Закономірності кольорової орнаментальної композиції (сітчастий орнамент, патерн)	3		2		1
32	Тема 28. Декоративна композиція	3		2		1

33	Тема 29. Символіка та колорит різних культур	2		2		
34	Тема 30. Колористика різних культур (колаж)	5		4		1
35	Тема 31. Плакат «Етно фестиваль»	6		4		2
36	МКР	2			2	
37	<i>Усього за 3 модулем</i>	46	2	36	2	6
38	<i>Усього за 1 семестр</i>	150	6	108	10	26
39	Усього	150	6	108	10	26

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Орнаментика.

Змістовий модуль 1. Основи формальної композиції та стилізації.

Тема 1. Лекція 1 (4 год.). Основи формальної композиції в орнаментиці. Симетрія, асиметрія, статика, динаміка, рівновага, домінанта, акцент. Комбінаторика лінійна та площинна. Види площинних сіток.

Тема 2. Основи формальної композиції: метричні та ритмічні ряди, лінійна та площинна комбінаторика. **Практична робота 1.** Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням метричних та ритмічних повторів на основі простих геометричних форм (квадрат, коло, трикутник, прямокутник) та комбінаторних сіток (лінійних та площинних) на основі простих геометричних форм (квадрат, коло, трикутник, прямокутник).

Тема 3. Основи стилізації. **Практична робота 2.** Виконання невеликих вправ з використанням графічних та пластичних засобів стилізації на основі зображення різних біонічних форм (флора і фауна).

Змістовий модуль 2. Види орнаментів.

Тема 4. Класифікація орнаментів: образотворчий (біонічний, геральдичний тощо), абстрактний (геометричний, шрифтовий, технічний тощо), комбінований; за конструкцією (модуль (коло, багатокутник), стрічка, кут, сітка). **Практична робота 3.** Виконання невеликих вправ з використанням лінійної (фриз, бордюр, кайма) та площинної комбінаторики на основі простих геометричних форм (квадрат, коло, трикутник, прямокутник) та стилізованих зображень біонічних форм.

Тема 5. Історичні орнаментальні практики: стародавній світ, готика, відродження, класицизм, бароко. **Практична робота 4.** Виконання невеликих вправ зі стилізації біонічної форми у певних історичних стилях (Стародавній Єгипет, епоха античності, готика, Відродження, класицизм, бароко). Формат А4 – 10 шт.

Тема 6. Орнаменти Нового та Новітнього часів (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм). **Практична робота 5.** Виконання невеликих вправ зі стилізації біонічної форми у певних історичних стилях (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм). Формат А4 – 10 шт.

Змістовий модуль 3. Особливості орнаментики в контексті історичних практик.

Тема 7. Особливості орнаментики у давні часи. **Практична робота 6.** Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм у певних історичних стилях (Стародавній Єгипет, епоха античності, готика, Відродження, класицизм, бароко). Формат А4 – 5 шт.

Тема 8. Історичні стилі та особливості орнаментики. **Практична робота 6.** Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм у певних історичних стилях (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм). Формат А4 – 5 шт.

Тема 9. Творче завдання. **Практична робота 8.** Виконання творчого завдання: створення орнаментально-декоративної композиції у певному історичному стилі з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних фігур (історичний стиль – за вибором студента). Формат А2 – 1 шт.

МОДУЛЬ 2. Етнодизайн.

Змістовий модуль 4. Своєрідність орнаменталії в культурах африканського континенту і країн давньої

Центральної та Південної Америки.

Тема 10. Особливості орнаментики у культурах африканського континенту.

Практична робота 9. Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм у відповідному стилі африканської культури. Формат А4 – 5 шт.

Тема 11. Особливості орнаментики у культурах давньої Центральної та Південної Америки. **Практична робота 10.** Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм у відповідному стилі давньої американської культури. Формат А4 – 5 шт.

Тема 12. Творче завдання. **Практична робота 11.** Виконання творчого завдання: створення орнаментально-декоративної композиції у певному етнічному стилі з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних фігур (етнічний стиль – за вибором студента). Формат А2 – 1 шт.

Змістовий модуль 5. Етнічні та регіональні особливості українського орнаменту.

Тема 13. Проаналізувати в запропонованому візуальному матеріалі характер композиційного рішення, колірної гами, структури в орнаментах Київщини, Полтавщини, Чернігівщини, Поділля, Волині, Західних областей України. **Практична робота 12.** Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм враховуючи регіональні особливості українського орнаменту. Формат А4 – 5 шт.

Тема 14. Практична робота 13. Виконання творчого завдання: створення орнаментально-декоративної композиції з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних фігур у певному стилі одного з українських регіонів (етнічний стиль – за вибором студента). Формат А2 – 1 шт.

Тема 15. Адаптація орнаментальних структур до модерністських та постмодерністських історико-культурних традицій. **Практична робота 14.** Виконання творчого завдання: створення етнічної української орнаментально-декоративної композиції у модерністському чи постмодерністському стилі (стиль – за вибором студента). Формат А2 – 1 шт.

Змістовий модуль 6. Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну.

Тема 16. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності. Традиційне народне мистецтво як джерело розвитку сучасного дизайну. Види народного декоративного мистецтва України. Дизайнерські проекти, створені за мотивами народної творчості ХХ – ХХІ століття. Навчальні заклади та творчі студії, що працюють в галузі розвитку дизайну за народними традиціями. Національні мотиви в творчості дизайнерів Європи і Сходу ХХ – ХХІ століття. **Практична робота 15.** Виконання невеликих вправ зі створення орнаментальних композицій з використанням стилізованих біонічних форм та простих геометричних форм враховуючи модерністські та постмодерністські графічні традиції. Формат А4 – 5 шт

Тема 17. Творче завдання: створення ескізів етнічного характеру для використання їх при розписі новорічної прикраси. **Практична робота 16.** Розпис новорічної прикраси у етностилі (пластикова куля, діаметром 15 см. – 2 шт.).

Тема 18. Творче завдання: створення ескізів етнічного характеру для використання їх при декорування керамічного посуду. **Практична робота 17.** Друк на керамічному кухлі (керамічний кухоль h=12 см. – 2 шт.)

МОДУЛЬ 3. Колористика.

Змістовий модуль 7 Теорія кольору та колористика в етнодизайні

Тема 1. Лекція 1. (2 год.) **Теорія кольору та кольорова гармонія в етнодизайні.** Вступ. З історії розвитку науки про колір. Колористика як наука про колір, що включає, окрім традиційного кольорознавства, розділ знань про колірну

культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірну мову. Колористика в етнотдизайні розглядається як колірне культурне середовище що формують художньо-естетичні традиції різних народів світу.

Існування стійких колірних переваг символізує різні етапи розвитку культури. Групи кольорів і способи їх гармонізації стають свого роду знаками всередині загальнокультурних явищ. Мова кольору є для людей знаковими системами: одночасно і художньо-естетична система і функціонально-утилітарна. Перша переважно ґрунтується на символіці кольору, колірної культурі, друга - на психофізіологічних особливостях сприйняття і реакції на колір.

Семантика кольору. Використання кольору та сучасний погляд на кольорові явища в культурі та етнотдизайні.

Основні поняття теми: колористика, колірна гармонія, семантика кольору, колористика етнотдизайну.

Література: [1, 2, 3, 5, 6, 7].

Тема 2. Систематика і класифікація кольорів

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Скласти шкалу градацій переходу одного кольору (хроматичного) від білого до чорного через сірі тони (поєднання хроматичних та ахроматичних кольорів).
2. Скласти шкалу градацій переходу від основних кольорів (жовтий, червоний та синій).
3. Створити палітру кольорів із заданими характеристиками (певних відтінків, світлості та насиченості тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш, аплікація тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- особливості ахроматичних і хроматичних кольорів;
- світлотіні відношення ахроматичних кольорів;
- різні характеристики кольору;

- відмінність понять кольоровий тон і відтінок, насиченість і яскравість, спектральні кольори та основні кольори фарб.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [1, 2, 3, 5, 6, 7].

Тема 3. Фактурні властивості кольорів

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити палітру різних кольорів з імітацією матеріалів і фактур.
2. Створити творчу композицію «Стихії», використовуючи фактуру, різні прийоми і методи створення кольорових сполучень:

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- різні характеристики кольору;
- застосування різних технік та прийомів нанесення фарб, виявлення впливу фактури мазків, ритму на якість кольору, імітацію певних стихій (вода, повітря, вогонь тощо).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [1, 4].

Тема 4. Кольоровий контраст

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити асоціативні композиції різною кольоровою гамою (на основі контрасту, нюансту).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- сім типів контрасту по Ітену та використання кольору як інструменту емоційно-асоціативного впливу;
- елементи та засоби абстрактної композиції та різноманітні підходи до створення кольорових асоціацій та образів;
- різні способи змішування фарб, фактурна виразність кольору, експериментування з різними техніками та прийомами у досягненні художньої виразності композиції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [1, 2, 3].

Тема 5. Кольорові асоціації (настрій)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Виконати вправи асоціативних композицій з певним настроєм:
 - передати хвилювання (напруження і чекання);
 - радісне хвилювання (очікування щастя);
 - сумний настрій (смуток та переживання);
 - спокій (урівноважений та лагідний стан);
 - пробудження (активність, дієвість, оптимізм тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору як інструменту емоційно-естетичного впливу;
- елементи та засоби абстрактної композиції та різноманітні підходи до створення кольорових асоціацій та образів (ілюстративний та концептуальний підхід до зображення почуттів кольором);

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [2, 5].

Тема 6. Асоціативні кольоро-фактурні композиції (пори року)

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити асоціативні композиції на певні пори року (зима, весна тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору як інструменту емоційно-асоціативного впливу;
- елементи та засоби абстрактної композиції та різноманітні підходи до створення кольорових асоціацій та образів;
- різні способи змішування фарб, експериментування з різними техніками та прийомами у досягненні художньої виразності композиції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

***Література:** [2, 5].*

Тема 7. Символіка кольору і кольорова гармонія

Практичні заняття (6 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Виконати замальовки декору творів українського декоративно-прикладного мистецтва (елементи візерунку, орнаментів, стилізованих форм тощо).
2. Створити декоративну орнаментальну композицію на основі творчої інтерпретації колориту декоративного твору (писанки тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

***Література:** [2, 7, 8].*

Тема 8. Стилiзацiя природних форм рослин (орнамент)

Практичнi заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Виконати вправи на передачу кольорової гармонії природних форм (колір і стилізація природної форми (замальовки квітів тощо).
2. Створення стрічкового орнаменту (квіти тощо);

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [7].

Тема 9. Закономірності кольорової орнаментальної композиції

(сітчастий орнамент, патерн)

Практичнi заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити орнаментальну композицію з природною формою (сітчастий орнамент, патерн).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш, аплікація тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору форми та ритмічної структури елементів як композиційні інструменти;
- різні способи поєднання кольорів у досягненні художньої виразності композиції (контраст-нюанс, холодна-тепла гама кольорів).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [2, 7, 8].

Тема 10. Декоративна композиція

Практичні заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити декоративну композицію з природною формою, використовуючи кольорову гармонію вибраної природної форми у поєднанні з художньою технікою та прийомами виконання.

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- виявлення кольорової гармонії (доповняльні, споріднені, споріднено-контрастні кольори);
- контрасти та нюанси кольорів природних форм;
- різні способи змішування фарб, експериментування з різними техніками та прийомами у досягненні художньої виразності композиції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [2, 7, 8].

Тема 11. Символіка та колорит різних культур

Практичні заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Замальовки орнаментів та кольорових елементів орнаментальних композицій (українське декоративно-прикладне мистецтво, орнаменти різних етнічних культур)

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- символіка орнаментів;
- кольорова гармонія поєднання кольорів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [7, 8].

Тема 12. Колористика різних культур (колаж)

Практичні заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити колаж, використовуючи колорит певної етнокультури, елементи орнаментів (попереднього завдання).

Матеріал: папір (формат А-3), акварель, гуаш, кольоровий папір, комп'ютерна графіка, кольоровий роздрук.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання різних прийомів створення колажу;
- специфіка використання кольорової палітри цифрових зображень при створенні комп'ютерного колажу.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [7, 8].

Тема 13. Плакат «Етно фестиваль»

Практичні заняття (4 год.) *План*

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити композицію плаката (афіша етно фестивалю), використовуючи художньо-виразні засоби (колір, фактура, орнамент).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш, аплікація тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору форми та ритмічної структури елементів як композиційні інструменти;
- специфіка композиції плакату з орнаментальними елементами;

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [1, 2, 3, 7].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Таблиця для розрахунку максимальної кількості рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

1 семестр (Модуль 1)

№	Вид діяльності	ЗМ №1		ЗМ №2		ЗМ №3	
		К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів
1	Відвідування лекцій	1	2	-	-	-	-
2	Відвідування практичних занять	1	4	1	6	1	7
3	Виконання завдання практич. заняття	3	30	3	30	5	50
4	Виконання завдання для самостійної роботи	1	5	2	10	2	10
5	МКР	-	-	-	-	-1	25
6	Максимальна кількість балів за модуль	41		46		92	
7	Максимальна кількість балів без урахування коефіцієнта	179					
8	Коефіцієнт визначення успішності	1,79					
9	Підсумковий рейтинговий бал	30					

1 семестр (Модуль 2)

№	Вид діяльності	ЗМ №4		ЗМ №5		ЗМ №6	
		К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів
1	Відвідування лекцій	-	-	-	-	-	-
2	Відвідування практичних занять	1	6	1	6	1	7
3	Виконання завдання практич. заняття	3	30	3	30	5	50
4	Виконання завдання для самостійної роботи	1	5	2	10	2	10
5	МКР	-	-	-	-	1	25
6	Максимальна кількість балів за модуль	41		46		92	
7	Максимальна кількість балів без урахування коефіцієнта	179					
8	Коефіцієнт визначення успішності	1,79					
9	Підсумковий рейтинговий бал	40					

1 семестр (Модуль 3)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 7	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	18	18
Робота на практичному занятті	10	12	120
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25
Максимальна кількість балів за модуль	194		
Максимальна кількість балів без урахування коефіцієнта	194		
Коефіцієнт визначення успішності	1,94		
Підсумковий рейтинговий бал	30		
Коефіцієнт визначення успішності за семестр	1,79+1,79+1,94=5,52		
Підсумковий рейтинговий бал за семестр	30+40+30=100		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

1 курс, 1 семестр

Змістовий модуль та теми курсу	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1.			
Створення пошукових ескізів декоративної композиції	2	практичне заняття	5
Змістовий модуль 2.			
Створення пошукових ескізів. Варіації	2	практичне заняття	10
Виконання затвердженого варіанту творчого завдання	2		
Змістовий модуль 3.			
Створення пошукових ескізів. Варіативний пошук стилізаційної мови	2	практичне заняття модульний контроль	10
Виконання затвердженого варіанту творчого завдання	2		

Змістовий модуль 4.			
Створення пошукових ескізів. Варіативний пошук стилізаційної мови	2	практичне заняття	5
Змістовий модуль 5.			
Створення пошукових ескізів. Варіативний пошук стилізаційної мови	2	практичне заняття	10
Виконання затвердженого варіанту творчого завдання	2		
Змістовий модуль 6.			
Створення пошукових ескізів. Варіативний пошук стилізаційної мови	2	практичне заняття, модульний контроль	10
Виконання затвердженого варіанту творчого завдання	2		
<i>Всього:</i>	<i>20 год.</i>		<i>50 балів</i>

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бал
ЗМ 7. Теорія кольору та колористика в етнодизайні		6	30
	Асоціативні кольоро-фактурні композиції: - створити підготовчі композиції до пори року; - створити підготовчі композиції до стихій (вода, повітря, вогонь тощо).	1	5 5
	Закономірності кольорової орнаментальної композиції (сітчастий орнамент, патерн)	1	5
	Декоративна композиція: - створити ескізи декоративної композиції різною кольоровою гамою на основі замальовок природних форм.	1	5
	Колористика різних культур: - створити ескізи колаж різною кольоровою гамою на основі замальовок орнаментів та декору різних культур.	1	5
	Плакат «Етно фестиваль»: - створити ескізи плакату різною кольоровою гамою, використовуючи символіку орнаментів вибраної етно культури.	2	5

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю.

Модульний контроль здійснюється окремо у вигляді перегляду творчих робіт (портфоліо-контроль).

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Орнаментика та етнодизайн» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> • виконав в зазначений термін і на високому рівні весь обсяг роботи, відповідно до програми курсу; • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні; • здатний грамотно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу; • продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу, активність, творче ставлення у процесі виконання усіх завдань, здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень. 	21 – 25
<ul style="list-style-type: none"> • виконав в зазначений термін весь обсяг роботи відповідно до програми курсу, але з незначними недоліками; • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні; • здатний грамотно визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу, але в окремих випадках допускає незначні помилки в процесі їх вирішення; • продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдань, здатність робити висновки на основі проведених спостережень. 	17 – 20
<ul style="list-style-type: none"> • виконав весь обсяг роботи відповідно до програми, але з певними недоліками; • не завжди демонстрував здатність визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу, свідомо використовувати теоретичні знання, застосовувати практичні вміння під час проходження курсу; • виявив здатність грамотно, але недостатньо самостійно опрацьовувати навчальні матеріали; • продемонстрував старанність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдань, але недостатньо виявив уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень. 	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> • завдання виконано в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; • студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, навичок, допускав помилки у плануванні та самоорганізації до навчання; • недостатньо виявив самостійність, ініціативу у процесі вирішення навчальних задач; не завжди враховував специфіку організації навчально-виховного процесу; 	9 – 12

<ul style="list-style-type: none"> • завдання курсу були виконані з помилками, неохайно, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; • ставлення студента до навчання недостатньо відповідальне. 	
<ul style="list-style-type: none"> • завдання виконано в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; • студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок, виявив неготовність грамотно і самостійно планувати й організувати навчання; • завдання курсу були виконані в неповному обсязі, неохайно, з помилками, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; • ставлення студента до навчання недостатньо старанне та відповідальне. 	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> • завдання не виконані; • студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; невміння послідовно, грамотно і самостійно планувати й організувати навчання, аналізувати результати власної діяльності; • завдання курсу були виконані в неповному обсязі, оформлена неохайно, з суттєвими помилками, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; • ставлення студента до виконання завдань вирізняється безвідповідальністю. 	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форми проведення семестрового контролю: перегляд всіх робіт виконаних за семестр.

Оцінка за шкалою університету	Критерії оцінювання
90 – 100 балів	виставляється за відмінний рівень знань основних прийомів композиції, уміння інтерпретувати історичні та етнічні мотиви у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури з використанням різних засобів виділення головного та другорядного, гармонійне розташування зображення у площині аркуша не переобтяжуючи композицію, неординарне креативне вирішення, виразність, розуміння стильової єдності між темою, образом, зображенням та конфігурацією орнаментальних структур; кольорова єдність та гармонія у відповідності до вимог історичних та етнічних канонів стилю.
82-89 балів	виставляється за добрий рівень знань основних прийомів композиції, уміння інтерпретувати історичні та етнічні мотиви у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури з використанням різних засобів виділення

	головного та другорядного, гармонійне розташування зображення у площині аркуша не переобтяжуючи композицію, поєднання шрифту та фотозображення не переобтяжуючи композицію, кольорова єдність та гармонія у відповідності до вимог історичних та етнічних канонів стилю.
75-81 балів	виставляється за знання основних прийомів композиції, інтерпретувати історичні та етнічні мотиви у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури проте не досконале використання засобів виділення головного змісту тексту, не виразне застосування кольору, не узгодженість та не відповідність власної графічної інтерпретації до вимог історичних та етнічних канонів стилю.
69-74 балів	виставляється за знання основних прийомів композиції, певні навички в інтерпретуванні історичних та етнічних мотивів у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури, проте не досконале використання засобів виділення головного змісту тексту, не виразне застосування кольору не узгодженість стилю інтерпретацій та тематики зображення
60-68 балів	виставляється за незадовільний рівень знання прийомів композиції, відсутність навичок в інтерпретуванні історичних та етнічних мотивів у сучасні графічні модульно-орнаментальні структури, погане зображення, не узгодженість стилю елементів зображення.
0-59 балів	виставляється за майже відсутні знання прийомів композиції, погане застосування ритміки у проектуванні орнаментальних структур, неузгодженість стилю та кольору

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
« Орнаментика та етнодизайн »**

1 семестр - разом: 150 год., з них: лекції – 6, практичних – 108 год., самостійна робота – 26 год., МКР – 10 год., семестровий контроль – залік.

1 семестр

МОДУЛЬ 1. Орнаментика.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3
	Основи формальної композиції та стилізації	Види орнаментів	Особливості орнаментики в контексті історичних практик
бали	41	46	92
Лекції	Т 1. Основи формальної композиції в орнаментіці.	-	-
бали	2	-	-
Практичні (відвідування)			
бали	4	6	7
Теми практичних занять	Т 2. метричні та ритмічні ряди, лінійна та площинна комбінаторика.	Т 4. Класифікація орнаментів	Т 7. Особливості орнаментики у давні часи.
		Т 5. Історичні орнаментальні практики: стародавній світ, готика, відродження, класицизм, бароко.	Т 8. Історичні стилі та особливості орнаментики
	Т 3. Основи стилізації	Т6. Орнаменти Нового та Новітнього часів (модерн, арт-деко, модернізм, постмодернізм).	Т 9. створення орнаментально-декоративної композиції у певному історичному стилі
бали	30	30	50
Самостійні роботи	Завдання №1	Завдання №2	Завдання №4
		Завдання №3	Завдання №5
бали	5	10	10
Поточний контроль (бали)	МКР - 25		
Разом за семестр – 179 бали. (коефіцієнт визначення успішності – 1,79)			

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
« Орнаментика та етнодизайн »

1 семестр			
	МОДУЛЬ 2. Етнодизайн.		
Модулі	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6
	Своєрідність орнаменталії в культурах африканського континенту і країн давньої Центральної та Південної Америки.	Етнічні та регіональні особливості українського орнаменту	Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну
бали	41	46	92
Лекції	Не передбачені	-	-
Практичні (відвідування)			
бали	6	6	7
Теми практичних занять	Т 10. Особливості орнаментики у культурах африканського континенту. Т 11. Особливості орнаментики у культурах давньої Центральної та Південної Америки Т 12. Створення орнаментально-декоративної композиції у певному етнічному стилі	Т 13. Орнаменти Київщини, Полтавщини, Чернігівщини, Поділля, Волині, Західних областей України. Т 14. Створення орнаментально-декоративної композиції у певному стилі одного з українських регіонів Т 15. Адаптація орнаментальних структур до модерністських та постмодерністських історико-культурних традицій	Т 16. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності Т 17. Розпис новорічної прикраси у етностилі Т 18. Декорування друком керамічного кухля в етностилі
бали	30	30	50
Самостійні роботи	Завдання №1	Завдання №2 Завдання №3	Завдання №4 Завдання №5
бали	5	10	10
Поточний контроль (бали)	МКР - 25		
Разом за семестр – 179 бали. (коефіцієнт визначення успішності – 1,79)			

Навчально-методична картка дисципліни «Орнаментика та етнодизайн»

Разом: 150 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 108 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 10 год.

Модуль 3. Колористика

М3 (46 год.: лекції – 2 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 6 год., модульний контроль – 2 год.)

Модулі	Змістовий модуль 7																		
Назва модуля	Теорія кольору та колористика в етнодизайні (Поліщук А.А.)																		
Кількість бал. за модуль	194																		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Дати																			
Теми лекцій	Теорія кольору та кольорова гармонія в																		
Теми практичних занять		Систематика і класифікація кольорів (10 + 1 бал)	Фактурні властивості кольорів (10 + 2 бали)	Кольоровий контраст (10 + 1 бал)	Кольорові асоціації (настрій) (10 + 1 бал)	Асоціативні кольоро-фактурні композиції (10 + 2 бали)		Символіка та кольорова гармонія (10 + 3 бали)		Стилізація природних форм рослин (10 + 1 бал)	Закономірності кольорової орнаментальної композиції (10 + 1 бали)		Декоративна композиція (10 + 1 бали)	Символіка та колорит різних культур (10 + 1 бали)		Колористика різних культур (колаж) (10 + 2 бали)		Плакат «Етно фестиваль» (10 + 2 бали)	
Самостійна робота							5 б.	5 б.					5 б.	5 б.			5 б.		5 б.
Види поточ. контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)																		

8 . Рекомендовані джерела

1. Основна література

(Модуль 1-2)

1. Валиахметов М.Ф. Полиграфический орнамент. – Вип 1: Гарнитуры словолитии О.И.Леман. – М. : Глаголь, 1994. – 20 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2612/>
2. Валиахметов М.Ф. Полиграфический орнамент. – Вип.2: Концовки. – М. : Глаголь, 1994. – 20 с. Ідентифікаційний код: 2613
<http://elib.kubg.edu.ua/2613/>
3. Даглідиян, К.Т. Декоративная композиция: учебн. пособие. – Ростов на Дону: Феникс, 2010. – 315 с. <http://elib.kubg.edu.ua/4125/>
4. Емшанова Н.А., Ворончихин Н.С. Орнаменты. Стили. Мотивы. – Издательский дом «Удмуртский университет», 2001. – 90с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2936/>
5. Ивановская , В.И. Индийские орнаменты. М., 2008. – 223 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2925/>
6. Ивановская , В.И. Исламские орнаменты. М., 2007. – 208 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2691/>
7. Ивановская , В.И. Кельтские орнаменты. М., 2003. – 175 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2692/>
8. Ивановская , В.И. Орнамент стиля модерн. М., 2007. – 192 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/2930/>
9. Ивановская , В.И. Орнаменты древней Америки. М., 2007. – 176 с.
<http://elib.kubg.edu.ua/3220/>
- 10.Ивановская , В.И. Скандинавские орнаменты. М., 2008. – 194 С.
<http://elib.kubg.edu.ua/2929/>
11. Коновалова О.В. Мотивы української народної орнаментики як складова знакової системи національного графічного дизайну / Коновалова О.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://elibrary.kubg.edu.ua/884/1/%D0%9E_Konovalova_KKUIBG_IM.pdf
- 12.Маккэлэм Г.Л. 4000 мотивов: цветы и растения. Справоник. – М. : Астрель, 2006. – 384 с. <http://elib.kubg.edu.ua/4124/>
- 13.Чернихов Я.Г. Орнамент: композиционно-классические построения. – М. : «Сварог и К», 2007. – 200 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2600/>
14. Янішевська Н. Філософія орнаменту / Янішевська Н. // Вісник ХДАДМ, №1. – Х.: ХДАДМ, 2011. – С. 151-154: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnik.org/pdf/v2011-01-36-yanishevaska.pdf>

Додаткова:

1. Бесчастнов Н. Художественный язык орнамента / Бесчастнов Н. – М.: Изд-во «Владос», 2010. – 368 с.
2. Благова Т.Ю. Креативные методы дизайна. Учебное пособие / Т.Ю. Благова. – Благовещенск: Изд-во АмГУ, 2015. – 72 с.

3. Буткевич Л.М. История орнамента : учеб. Пособие / Л.М. Буткевич. – М.: ВЛАДОС, 2008. – 268 с.
4. Бхаскаран Л. Дизайн и время/ Пер. с англ. И.Д.Голыбиной / Бхаскаран Л. – М.: АРТ-РОДНИК, 2006. – 256с.
5. Герчук Ю. Что такое орнамент. Структура и смысл орнаментального образа / Герчук Ю. – М.: РИП-Холдинг, 2013. – 304 с.
6. Даниленко В.Я. Дизайн: Підручник / Даниленко В.Я. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
7. Лагутенко О.А. Українська графіка ХХ століття: навч. посібник / Лагутенко О.А. — К.: Грані-Т, 2011. – 184с.
8. Расинэ О. Орнамент всех времен и стилей / Расинэ О. – М.: АРТ-РОДНИК, 2004. – Т.1. – 262 с.
9. Расинэ О. Орнамент всех времен и стилей / Расинэ О. – М.: АРТ-РОДНИК, 2004. – Т.2. – 250 с.
10. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) / Селівачов М.Р. – К.: Редакція вісника «Ант», 2009. – 408 с.
11. Сухарева Н.В. Орнаменты всех времен и стилей / Сухарева Н.В. – М.: Олма Медиа Групп, 2014. – 448 с.
12. Урицкая М.А. Восточный дневник дизайнера / Урицкая М.А., Исаев И.А., Яковлев С.А. . – М.: Изд.дом «Ниола 21 век», 2006. – 240 с.
13. Фокина Л.В. Орнамент. Учебное пособие / Фокина Л.В. – М.: Феникс, 2005. – 172 с.
14. Школа рисования : Стили в искусстве. Орнаменты и декоративные мотивы/ отв. ред. Т. Граблевская. – М.: АСТ: Астрель, 2006. – 320 с.

12. Інформаційні ресурси

Використання студентами Web-ресурсів:

- для підготовки ілюстративного матеріалу та презентацій для рефератів, лабораторних практичних завдань;
- інформація про кольорознавство та використання нових досягнень у дизайні з вивчення кольору;
- фотографії зразків творів мистецтва та дизайну;
- інформаційно-методична підтримка студентів.

Корисні Інтернет-сайти:

1. <http://wellstyled.com/tools/colorscheme2/index-en.html>
2. <http://mironovacolor.org/>
3. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Itten/index.php
4. <http://www.kuvvatov.narod.ru/Html-rus/biblio/Color/>
5. <http://www.colorblender.com/>
6. <http://www.colormatch.dk>
<http://mikhailkevich.narod.ru/kyrs/kompozicia/ds1.html>

(Модуль 3)

1. Иттен И: Искусство цвета. - М.: Аронов, 2001.
2. Миронова Л. Н. Цвет в изобразительном искусстве. — Минск, Беларусь, 2002.
3. Печенюк Т. Кольорознавство. - К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.

Додаткова:

4. Все о технике: Цвет. - АРТ-РОДНИК, 2002. – 144 с.: ил.
5. Кандинский В. О духовном в искусстве. -Л. 1990.
6. Малявин В.В. Китайское искусство: Принципы. Школы. Мастера. – М.: "ОАО Люкс": "Издательство Астрель": "Издательство АСТ", 2004. – 432 с.: ил.
7. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
8. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги. – К.: Издательское объединение "Вища школа", 1987. – 248 с.: ил.